

ด่วนที่สุด

ที่ คค (ปคร) ๐๒๐๑/ ๒๐๑

สวค. ๒๒
วันที่ ๒๒.๑.๖๒
เวลา ๑๕.๓๐๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ศ30954
รับที่ : ๕4141/62
วันที่ : 21 มี.ค. 62 เวลา : 15:26

กระทรวงคมนาคม

๓๘ ถนนราชดำเนินนอก

กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอผ่อนผันยกเว้นมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เพื่อก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ สำหรับโครงการเร่งรัดขยายทางสายประธานให้เป็น ๔ ช่องจราจร (ระยะที่ ๒) ทางหลวงหมายเลข ๔ สายชุมพร - ระนอง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๔๓๘ ลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
 ๒. รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (รายงานฉบับย่อ) โครงการเร่งรัดขยายทางสายประธานให้เป็น ๔ ช่องจราจร (ระยะที่ ๒) ทางหลวงหมายเลข ๔ สายชุมพร - ระนอง
 ๓. แผนที่แสดงการตัดผ่านพื้นที่อุทยานแห่งชาติของโครงการ
 ๔. สำเนาหนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๒๒๒.๒/๒๕๑ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐
 ๕. สำเนาหนังสือแขวงทางหลวงระนอง ที่ คค ๐๖๑๐๒/ส.๓/๘๐๒ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๐
 ๖. สำเนารายงานการประชุมปรึกษาความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการก่อสร้างโครงการทางหลวงหมายเลข ๔ สายชุมพร-ระนอง (บ้านทรายแดง - บ้านบางบอน) เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๐
 ๗. สำเนารายงานการประชุมหารือข้อเสนอแนะการก่อสร้างทางหลวงหมายเลข ๔ สายชุมพร - ระนอง (บ้านทรายแดง - บ้านบางบอน) เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๑
 ๘. สำเนาหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ด่วน ที่ ทส ๐๙๐๙.๒/๑๗๐๖๖ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๐
 ๙. สำเนาหนังสือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุทยานเสด็จในกรม กรมหลวงชุมพร ด้านทิศใต้ ที่ ทส ๐๙๑๔.๖๐๖/๓๕๘ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๐
 ๑๐. สำเนาหนังสือกรมทางหลวง ที่ คค ๐๖๑๔๙/๗๙๒๘ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๑
 ๑๑. สำเนาหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๐.๕๐๓/๒๕๓๕๔ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๑
 ๑๒. สำเนาหนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๒๒๐.๒/๒๘๘ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๑
 ๑๓. รายการ QR Code
 ๑๔. แบบตรวจสอบเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี (Checklist)

ด้วย ...

ด้วยกระทรวงคมนาคมขอเสนอเรื่อง ขอม้วนผันยกเว้นมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เพื่อก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ สำหรับโครงการเร่งรัดขยายทางสายประธานให้เป็น ๔ ช่องจราจร (ระยะที่ ๒) ทางหลวงหมายเลข ๔ สายชุมพร - ระนอง ของกรมทางหลวง โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอ คณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี และ (๙) เรื่องที่ขอ ทบทวนหรือยกเว้นการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศที่มีผลบังคับแก่ส่วนราชการ ทั่วไป รวมทั้งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เรื่อง การเสนอเรื่องเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ ในที่ดินของรัฐต่อคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการ กระทรวงคมนาคมได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ความเป็นมา

๑.๑ โครงการเร่งรัดขยายทางสายประธานให้เป็น ๔ ช่องจราจร (ระยะที่ ๒) ทางหลวงหมายเลข ๔ สายชุมพร - ระนอง เป็นการพัฒนาศายทางเพื่อรองรับการเดินทางของประชาชนให้มีความสะดวกปลอดภัยและ สอดคล้องกับแผนการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก มีจุดเริ่มต้นโครงการที่ กม.๕๐๐+๔๘๐ บริเวณแยกปฐมพร อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร และสิ้นสุดโครงการที่ กม.๖๐๓+๐๐๐ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง ระยะทาง ๑๐๒.๕ กิโลเมตร

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๑. มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ รับทราบและเห็นชอบแนวทางการพิจารณาการก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมเสนอ โดยห้ามมิให้ตัดถนนเพื่อเป็นทางสัญจรสาธารณะขึ้นใหม่ เส้นทางสาธารณะเดิมที่มีอยู่แล้วไม่ให้ ขยายช่องจราจร แต่ให้ปรับปรุงผิวจราจรหรือการชะลอความเร็วแทน การปรับปรุงผิวจราจรให้ทำเพื่อความปลอดภัย ในการจราจรเป็นหลักและให้พิจารณาเป็นกรณีๆ ไป และการพัฒนาถนนเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองดูแลรักษาพื้นที่ หรือการศึกษาหรือการวิจัย หรือการท่องเที่ยวให้ทำเท่าที่จำเป็นเท่านั้น โดยคำนึงถึงผลกระทบและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

๒. มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๒ เห็นชอบให้ถือปฏิบัติตามมติ คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการพิจารณาการก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าต่อไป โดยหากกระทรวงคมนาคมมีความจำเป็นต้องก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้ดำเนินการควบคู่ไปกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเสนอขอม้วนผันการปฏิบัติตามมติ คณะรัฐมนตรีดังกล่าวตามความจำเป็นเป็นกรณีๆ ไป

๓. มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ให้ถือเป็นหลักปฏิบัติว่า การเสนอ คณะรัฐมนตรีเพื่อขอใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐ เช่น การใช้พื้นที่อุทยานแห่งชาติ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ลุ่มน้ำ พื้นที่ป่าชายเลน พื้นที่ป่าไม้ถาวร เป็นต้น ให้ส่วนราชการเจ้าของเรื่องต้องขอความเห็นชอบจากกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยตรงก่อน และให้นำความเห็นชอบของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมดังกล่าว เสนอไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพร้อมกับเรื่องที่จะเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการ ตามขั้นตอนต่อไป รายละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

โครงการเร่งรัดขยายทางสายประธานให้เป็น ๔ ช่องจราจร (ระยะที่ ๒) ทางหลวงหมายเลข ๔ สายชุมพร - ระนอง มีพื้นที่บางส่วนของโครงการตัดผ่านพื้นที่อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี จังหวัดระนอง ระหว่าง กม.๕๙๗+๓๗๙ ถึง กม.๕๙๙+๘๔๘ ระยะทางประมาณ ๒.๔๗ กิโลเมตร จึงจำเป็นต้องขออนุญาตเวนคืนที่ดิน คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการพิจารณาก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงคมนาคมโดยกรมทางหลวง อยู่ระหว่างดำเนินโครงการเร่งรัดขยายทางสายประธานให้เป็น ๔ ช่องจราจร (ระยะที่ ๒) ทางหลวงหมายเลข ๔ สายชุมพร - ระนอง ระยะทาง ๑๐๒.๕ กิโลเมตร โดยแบ่งการก่อสร้างเป็น ๕ ตอน ปัจจุบันก่อสร้างช่วงที่ไม่มีผลกระทบกับพื้นที่อุทยานแห่งชาติแล้วเสร็จและเปิดใช้งานแล้ว ๓ ตอน รวมระยะทางประมาณ ๕๐.๕ กิโลเมตร สำหรับช่วงที่เหลือซึ่งมีโครงการที่ตัดผ่านพื้นที่อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรีรวมอยู่ด้วย ได้รับงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อดำเนินโครงการและสัญญาสิ้นสุดเดือนมีนาคม ๒๕๖๓ จึงจำเป็นต้องขออนุญาตเวนคืนที่ดินคณะรัฐมนตรีเพื่อก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติโดยด่วน เพื่อให้การก่อสร้างเป็นไปตามแผนงานต่อไป

๔. สำคัญและข้อเท็จจริง

๔.๑ โครงการเร่งรัดขยายทางสายประธานให้เป็น ๔ ช่องจราจร (ระยะที่ ๒) ทางหลวงหมายเลข ๔ สายชุมพร - ระนอง เข้าข่ายเป็นโครงการที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ประเภททางหลวงหรือถนนที่ตัดผ่านพื้นที่อุทยานแห่งชาติ กรมทางหลวงจึงได้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ ส่งให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อปี ๒๕๔๘ เพื่อดำเนินการตามขั้นตอน โดยคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และโครงการร่วมกับเอกชนด้านคมนาคม ในการประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒ มีมติเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการเร่งรัดขยายทางสายประธานให้เป็น ๔ ช่องจราจร (ระยะที่ ๒) ทางหลวงหมายเลข ๔ สายชุมพร - ระนอง โดยให้กรมทางหลวงดำเนินการแก้ไขรายละเอียดข้อมูลตามความเห็นของคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบรายงานในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๓ โดยให้กรมทางหลวงปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมในการดำเนินโครงการอย่างเคร่งครัด และนำความเห็นของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๔.๒ โครงการเร่งรัดขยายทางสายประธานให้เป็น ๔ ช่องจราจร (ระยะที่ ๒) ทางหลวงหมายเลข ๔ สายชุมพร - ระนอง มีจุดเริ่มต้นโครงการที่ กม.๕๐๐+๔๘๐ บริเวณแยกปฐุมพร อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร และสิ้นสุดโครงการที่ กม.๖๐๓+๐๐๐ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง ระยะทาง ๑๐๒.๕ กิโลเมตร แบ่งการก่อสร้างเป็น ๕ ตอน ปัจจุบันกรมทางหลวงได้ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จและเปิดใช้งานแล้ว ๓ ตอน ได้แก่

- ตอน ๑ ระหว่าง กม.๕๖๙+๒๕๐ – กม. ๕๘๕+๒๕๐ ระยะทาง ๑๖ กิโลเมตร เปิดใช้งานแล้ว
ตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๕๗

- ตอน ๒ ระหว่าง กม.๕๔๕+๗๕๐ – กม.๕๖๙+๒๕๐ ระยะทาง ๒๓.๕ กิโลเมตร เปิดใช้งานแล้ว
ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๖๐

- ตอน ๓ ระหว่าง กม.๕๐๐+๔๘๐ – กม.๕๑๓+๓๐๐ ระยะทาง ๑๑ กิโลเมตร เปิดใช้งานแล้ว
ตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๖๐

สำหรับโครงการก่อสร้าง ตอน ๔ ระหว่าง กม.๕๑๓+๓๐๐ – กม.๕๔๕+๗๕๐ ระยะทาง ๓๒.๔๕๐ กิโลเมตร อยู่ระหว่าง
ก่อสร้าง ผลงาน ณ สิ้นเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ร้อยละ ๕๓.๘๑ สิ้นสุดสัญญางานก่อสร้างในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒

๔.๓ โครงการก่อสร้าง ตอน ๕ ระหว่าง กม.๕๔๕+๒๕๐ – กม.๖๐๓+๐๐๐ (บ้านทรายแดง –
บ้านบางนอน) ระยะทาง ๑๗.๗๕๐ กิโลเมตร อยู่ระหว่างก่อสร้าง ผลงาน ณ สิ้นเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ร้อยละ ๐.๒๘
สิ้นสุดสัญญางานก่อสร้างในเดือนมีนาคม ๒๕๖๓ โดยมีแนวเส้นทางตัดผ่านอุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี ระหว่าง
กม.๕๙๗+๓๗๙ ถึง กม.๕๙๙+๘๔๘ ระยะทางประมาณ ๒.๔๗ กิโลเมตร เนื่องจากการกำหนดหมายเลขกิโลเมตรใหม่
ตามโครงการปรับปรุงระบบหมายเลขกิโลเมตรทางหลวง รวมถึงผลการดำเนินงานในขั้นตอนสำรวจสภาพพื้นที่
โดยละเอียดเพื่อการก่อสร้าง (Detail Design) จึงทำให้แนวเส้นทางที่ตัดผ่านพื้นที่อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี
เปลี่ยนแปลงจากข้อมูลในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (เดิมระหว่าง กม.๕๙๗+๐๐๐ ถึง กม.๖๐๐+
๒๐๐ ระยะทาง ๓.๒ กิโลเมตร) แผนที่แสดงเส้นทางตัดผ่านพื้นที่อุทยานแห่งชาติปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ ทั้งนี้
กรมทางหลวงจะก่อสร้างขยายทางหลวงให้เป็น ๔ ช่องจราจรภายในเขตทางเดิมเท่านั้น เนื่องจากได้กันเขตทางไว้แต่เดิม
และการดำเนินโครงการไม่กระทบพื้นที่ที่จะทำให้สูญเสียป่าไม้เพิ่มเติม ดังนั้น ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม จึงไม่ได้กำหนดเรื่องจำนวนพื้นที่ป่าไม้ที่ได้รับผลกระทบและพื้นที่ป่าไม้ที่จะปลูกทดแทนพื้นที่ป่าไม้
ที่สูญเสียไป (ไม่น้อยกว่า ๓ เท่าของพื้นที่ป่าไม้ที่ถูกใช้ประโยชน์)

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษากฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ

โครงการเร่งรัดขยายทางสายประธานให้เป็น ๔ ช่องจราจร (ระยะที่ ๒) ทางหลวงหมายเลข ๔
สายชุมพร – ระนอง มีผลการวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐกิจ (ตามรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ
พ.ศ. ๒๕๕๒) ดังนี้

มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิ (NPV)	๕๒.๐๒ ล้านบาท
อัตราส่วนมูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย (B/C ratio)	๑.๐๔
อัตราผลตอบแทนทางด้านเศรษฐกิจ (EIRR)	ร้อยละ ๑๒.๔๔

ผลการศึกษาที่มีการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น ครอบคลุม ๔ องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ทรัพยากรกายภาพ
ทรัพยากรชีวภาพ คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ และคุณค่าต่อคุณภาพชีวิต โดยกำหนดมาตรการป้องกัน แก้ไข
และลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในระยะก่อสร้าง และระยะดำเนินการ กำหนดแผนการติดตามตรวจสอบผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม และควบคุมดูแลให้ผู้รับจ้างดำเนินงานเป็นไปตามแผนปฏิบัติการลดผลกระทบด้านต่างๆ
รวมถึงมาตรการที่กำหนดไว้

๖. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงคมนาคมดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เรื่อง การเสนอเรื่องเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐต่อคณะรัฐมนตรี โดยมีหนังสือไปยังกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อขอความเห็นชอบ รวม ๒ ครั้ง และได้รับหนังสือแจ้งผลการพิจารณาจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงรายงานจากกรมทางหลวงเพื่อชี้แจงผลการดำเนินงาน และการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

๖.๑ หนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๒๒๒.๒/๒๔๑ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔ โดยกระทรวงคมนาคมได้แจ้งความเห็นและข้อเสนอแนะไปยังกรมทางหลวง และได้รับรายงานข้อชี้แจงผลการดำเนินงานและการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

๑) ประเด็นการดำเนินโครงการที่มีผลกระทบต่อการเคลื่อนย้ายสัตว์ป่า ซึ่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแจ้งให้กระทรวงคมนาคมประสานกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชโดยตรง เกี่ยวกับรูปแบบโครงการและการศึกษาความเหมาะสมในการก่อสร้างทางลอด ทางข้าม และกำแพงกันเสียง ในช่วงที่ผ่านอุทยานแห่งชาติ รวมทั้งจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการแก้ไขและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้าง

๑.๑) กรมทางหลวงโดยแขวงทางหลวงระนองได้มีหนังสือถึงอุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี ขอความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการก่อสร้างโครงการก่อสร้างทางหลวงหมายเลข ๔ สายชุมพร - ระนอง ตอน ๕ (บ้านทรายแดง - บ้านบางนอน) รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕ ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการประชุมปรึกษาความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการก่อสร้าง เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ ณ สำนักงานอุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี ที่ประชุมร่วมกันเสนอความเห็นเกี่ยวกับการก่อสร้างขยายเส้นทางชุมพร - ระนอง ตอน ๕ (บ้านทรายแดง - บ้านบางนอน) ซึ่งโครงการบางส่วนผ่านอุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี โดยขอให้กรมทางหลวงดำเนินการก่อสร้างเส้นทางให้มีความสอดคล้องกับสภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของอุทยาน และคำนึงถึงการลดผลกระทบต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งให้มีความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง และที่ประชุมเห็นชอบร่วมกันในการปรับปรุงแนวเส้นทางช่วงที่ผ่านน้ำตกปูลูญบาลให้สอดคล้องตามแบบเส้นทางศึกษาธรรมชาติของอุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี และการก่อสร้างทางลอดสำหรับสัตว์ในบริเวณพื้นที่อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี โดยปรับปรุงรูปแบบก่อสร้างให้มีลักษณะเป็นท่อลอดกลม รายละเอียดรายงานการประชุมปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๖

๑.๒) กรมทางหลวงได้จัดการประชุมร่วมกับสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๔ (สุราษฎร์ธานี) และอุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมศูนย์บริการนักท่องเที่ยว อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี มติที่ประชุมเห็นควรให้กรมทางหลวงใช้พื้นที่อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี ในการก่อสร้างทางหลวงหมายเลข ๔ สายชุมพร - ระนอง ตอน ๕ (บ้านทรายแดง - บ้านบางนอน) โดยให้กรมทางหลวงปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของ

โครงการอย่างเคร่งครัด และอุทยานแห่งชาติฯ ได้มีข้อเสนอแนะต่อกรมทางหลวงขอให้ดำเนินการปรับปรุงเพิ่มเติมบริเวณที่อยู่ใกล้สำนักปฎิบัติด้วย รายละเอียดรายงานการประชุมปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๗

๒) ประเด็นโครงการเร่งรัดขยายทางสายประธานให้เป็น ๔ ช่องจราจร ทางหลวงหมายเลข ๔ สายชุมพร - ระนอง ตอน ๔ ระหว่าง กม.๕๑๓+๓๐๐ - กม.๕๔๕+๗๕๐ มีพื้นที่บางส่วนอยู่ใกล้เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุทยานเสด็จในกรม กรมหลวงชุมพร ด้านทิศใต้ ในชั้นนี้ขอให้กระทรวงคมนาคมตรวจสอบให้ได้ความชัดเจนก่อนที่จะดำเนินการโครงการ และโปรดประสานงานกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชโดยตรงต่อไป

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้มีหนังสือถึงกรมทางหลวง รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๘ สรุปว่า โครงการทางหลวงหมายเลข ๔ สายชุมพร - ระนอง บริเวณที่ผ่านด้านข้างเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุทยานเสด็จในกรม กรมหลวงชุมพร ด้านทิศใต้ บริเวณอนุสาวรีย์ จปร. ถึงนิคมสร้างตนเองปากจั่น มีระยะห่างจากแนวเขตประมาณ ๘๐ - ๒๐๐ เมตร บริเวณที่จะขยายเป็น ๔ ช่องจราจรอยู่นอกพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า แต่ไม่ไกลจากแนวเขตมากนัก ประกอบกับมีชุมชนอยู่ตลอดแนว จึงอาจส่งผลกระทบต่อทางอ้อมได้ โดยชุมชนอาจบุกรุกเข้าไปในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า จึงเห็นควรให้กรมทางหลวงพิจารณาจัดงบประมาณและดำเนินการจัดทำแนวเขตถาวรระยะทางประมาณ ๔ กิโลเมตร ให้เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุทยานเสด็จในกรม กรมหลวงชุมพร ด้านทิศใต้ต่อไป ซึ่งจากความเห็นดังกล่าวข้างต้นกรมทางหลวงได้นำมาพิจารณาประกอบการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดเป็นมาตรการป้องกัน แก้ไข และลดผลกระทบต่อทรัพยากรสัตว์ป่า จัดทำแนวเขตถาวรระยะทางประมาณ ๔ กิโลเมตร ให้เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุทยานเสด็จในกรม กรมหลวงชุมพร ด้านทิศใต้ โดยรูปแบบรั้วเป็นลวดตะแกรงกันสนิม กว้าง ๒ เมตร ยาว ๓ เมตร ด้านล่างรั้วมีช่องว่างขนาดความสูง ๐.๕ เมตร ซึ่งจะดำเนินการในเขตทางหลวงระหว่าง กม.๕๒๔+๕๐๐ ถึง ๕๒๘+๕๐๐ ทั้งนี้ กรมทางหลวงได้ตรวจสอบแนวเส้นทางโครงการก่อสร้างขยายทางหลวงหมายเลข ๔ สายชุมพร - ระนอง ตอน ๔ ในขั้นตอนการก่อสร้างอีกครั้งหนึ่ง พบว่าไม่ได้ตัดผ่านเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุทยานเสด็จในกรม กรมหลวงชุมพร ด้านทิศใต้ และได้รับการประสานจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ฯ ขอความอนุเคราะห์ก่อสร้างรั้วริมถนนในบริเวณที่ผ่านแนวพื้นที่แล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๙ ปัจจุบันกรมทางหลวงได้ออกแบบรั้วแล้วเสร็จและจะได้พิจารณาจัดสรรงบประมาณของโครงการเพื่อดำเนินการก่อสร้างต่อไป

๖.๒ กรมทางหลวงได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๑ ถึงกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ขอความเห็นเพื่อยืนยันประกอบการเสนอเรื่อง ขอผ่อนผันยกเว้นมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เพื่อก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบบุรี สำหรับโครงการทางหลวงหมายเลข ๔ สายชุมพร - ระนอง ตอน ๕ (บ้านทรายแดง - บ้านบางนอน) โดยได้แจ้งการดำเนินงานของกรมทางหลวง (ตามข้อ ๖.๑) และการจัดส่งแบบก่อสร้างที่ได้ปรับปรุงให้อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบบุรีเรียบร้อยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑๐ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้มีหนังสือลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ แจ้งผลการพิจารณาว่า เพื่อประโยชน์แก่สาธารณะ เห็นชอบในหลักการในการก่อสร้าง

ทางหลวงหมายเลข ๔ สายชุมพร – ระนอง ตอน ๕ ดังกล่าว ในส่วนที่ทับซ้อนกับพื้นที่อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี โดยให้กรมทางหลวงปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ และดำเนินการตามข้อเสนอแนะของที่ประชุมเมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๑ รวมทั้งการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑๑

๖.๓ หนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๒๒๐.๒/๒๘๘ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑๒ โดยกรมทางหลวงได้รายงานข้อชี้แจงตามผลการพิจารณาของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

๑) ประเด็นข้อเสนอแนะว่า ควรกำหนดให้มีการสำรวจและศึกษาสัตว์ป่าในบริเวณใกล้กับแนวการก่อสร้างถนนดังกล่าว (เส้นสำรวจควรมีระยะทาง ๓ – ๕ กม. หรือตามความเหมาะสมของสภาพภูมิประเทศ และมีระยะห่างระหว่างเส้นสำรวจ ๔๐๐ เมตร) เพื่อให้ทราบถึงชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและความหนาแน่นของสัตว์ป่าในบริเวณต่าง ๆ ของพื้นที่โครงการ ซึ่งจะสามารถนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนการแก้ไขผลกระทบต่อสัตว์ป่าให้มีความเหมาะสมและนำมากำหนดจุดและขนาดในการสร้างทางเชื่อมต่อสัตว์ป่า (Corridor) ต่อไปได้

กรมทางหลวงชี้แจงว่า จากผลการศึกษาในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมพบว่า แนวเส้นทางโครงการทางหลวงหมายเลข ๔ สายชุมพร – ระนอง ช่วง กม. ๕๙๗+๓๗๙ – กม. ๕๙๙+๘๔๘ ซึ่งมีเขตทางซ้อนทับกับเขตอุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี มีสภาพป่าไม้ค่อนข้างเสื่อมโทรม และมีสัตว์ป่าน้อยมาก เป็นสัตว์ที่พบเห็นทั่วไป เช่น กระรอก สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก เป็นต้น และไม่มียางานว่าพบสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ หรือเป็นสัตว์ป่าสงวนปรากฏข้อมูลตามรายงานการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม ดังนี้

กลุ่มสัตว์ป่า	จำนวน (ชนิด)	ร้อยละ	จำนวนชนิดในแต่ละระดับความชุกชุม		
			มาก	ปานกลาง	น้อย
สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก	๖	๖.๙๘	๑	๓	๒
สัตว์เลื้อยคลาน	๙	๑๐.๔๗	-	๒	๗
นก	๖๓	๗๓.๒๕	๘	๒๖	๒๙
สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม	๘	๙.๓๐	๑	๑	๖
รวม	๘๖	๑๐๐	๑๐	๓๒	๔๔

๒) ประเด็นการจัดทำเส้นทางเชื่อมสัตว์ป่าและกำแพงบังคับสัตว์ป่า โดยใช้ทอกลมขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๒ เมตร ๒ แถว จำนวน ๓ จุด ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี และทางลอดเหลี่ยมในถนนช่วงที่ติดกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุทยานเสด็จในกรม กรมหลวงชุมพร ด้านทิศใต้ ยังมีข้อมูลที่ไม่เพียงพอต่อการพิจารณา เนื่องจากการกำหนดรูปแบบและขนาดของทางเชื่อมสัตว์ป่าต้องให้สัมพันธ์กับชนิดและขนาดของสัตว์ป่าที่สำรวจพบ โดยเฉพาะกลุ่มสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่ และควรพิจารณาเลือกจุด

ก่อสร้าง ...

ก่อสร้างในบริเวณที่สำรวจพบสัตว์ป่าใช้ประโยชน์หนาแน่นใกล้กับแนวถนนและมีระยะห่างระหว่างป่าที่สันที่สุด ส่วนในจุดที่เป็นลำธารขนาดเล็กเห็นควรให้เพิ่มแนวเชื่อมต่อสำหรับเป็นทางเชื่อมของสัตว์ป่ากลุ่มสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกและสัตว์เลื้อยคลานด้วย

สืบเนื่องจากมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๓ ที่กำหนดให้กรมทางหลวงประสานและร่วมมือกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในประเด็นการ ออกแบบรายละเอียดโครงการในพื้นที่ทับซ้อน ระหว่างเขตทางหลวงกับพื้นที่อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี ทั้งนี้ให้มีกิจกรรมการก่อสร้างอยู่ภายใต้เขตทางหลวงเท่านั้น กรมทางหลวงได้ประสานงานกับอุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี ในการปรึกษาเพื่อออกแบบรายละเอียดการก่อสร้างทางลอดทางข้ามสำหรับสัตว์แล้ว ในการประชุม เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมอุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี ตามข้อ ๖.๑ (๑.๒) และมีข้อมูลพบว่า แนวเส้นทางโครงการช่วงที่มีเขตทางซ้อนทับกับเขตอุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงชัน ประกอบกับสัตว์ป่าขนาดใหญ่จะอาศัยอยู่ห่างจากเขตทางค่อนข้างมาก โดยสัตว์ที่สามารถพบเห็นได้ ในบริเวณใกล้เคียงกับแนวเขตทางส่วนใหญ่ เป็นสัตว์ขนาดเล็ก เช่น ลิง และสัตว์เลื้อยคลานต่าง ๆ ดังนั้น การจัดเตรียมทางลอดทางข้ามสัตว์ ซึ่งมีลักษณะเป็นท่อลอดกลมขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๒ เมตร จำนวน ๒ แถว พร้อมกำแพงหน้าท่อ จำนวน ๓ ตำแหน่ง ในบริเวณกม.๕๘๓+๙๐๓ (เดิม กม.๕๙๘) กม.๕๘๔+๙๐๓ (เดิม กม. ๕๙๙) และ กม.๕๘๕+๙๐๓ (เดิม กม.๖๐๐) เพียงพอที่จะให้สัตว์ป่าที่อาศัยอยู่ในพื้นที่สามารถลอดข้ามถนน ไปได้อย่างปลอดภัย ส่วนบริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเสด็จในกรม กรมหลวงชุมพร ด้านทิศใต้ อยู่ห่างจากแนวเขตทาง โครงการฯ ช่วง กม.๕๑๒+๔๐๓ ถึง กม.๕๑๔+๔๐๓ (เดิม กม.๕๒๖+๕๐๐ ถึง กม.๕๒๘+๕๐๐) ประมาณ ๒๐๐ เมตร ซึ่งมีพื้นที่ชุมชนและพื้นที่เกษตรกรรมตั้งกระจายอยู่ และจากการสอบถามหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า พบว่า ไม่มีสัตว์ป่าขนาดใหญ่ออกมาหากินใกล้กับพื้นที่เขตทาง และเมื่อพิจารณาจากแบบก่อสร้างในปัจจุบัน พบว่า ช่วง กม.๕๑๒+๔๐๓ ถึง กม.๕๑๔+๔๐๓ (เดิม กม.๕๒๖+๕๐๐ ถึง ๕๒๘+๕๐๐) กรมทางหลวงได้จัดให้มีท่อลอดกลม ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๐ เมตร จำนวน ๑๐ แห่ง ซึ่งสัตว์เลื้อยคลาน และสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกสามารถใช้ท่อลอดดังกล่าวลอดข้ามถนนได้อย่างปลอดภัย

๓) ประเด็นข้อเสนอแนะว่า ควรจัดให้มีแนวนำทางสัตว์อย่างเหมาะสมกับแนวเชื่อมต่อสัตว์ป่า หรือแนวกันสัตว์ในช่วงที่ผ่านป่าที่สมบูรณ์ ป้องกันสัตว์ข้ามถนน เพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุและป้องกันสัตว์ป่าถูกรถชน

จากผลการศึกษาทรัพยากรสัตว์ป่า (ตามข้อ ๑) และการประสานข้อมูลกับ อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุทยานเสด็จในกรม กรมหลวงชุมพร ด้านทิศใต้ (ตามข้อ ๒) พบว่า ไม่มีความจำเป็นต้องมีแนวนำทางสัตว์กับแนวเชื่อมต่อสัตว์ป่าหรือแนวกันสัตว์ในช่วงที่ผ่านอุทยาน แห่งชาติลำน้ำกระบุรี และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุทยานเสด็จในกรม กรมหลวงชุมพร ด้านทิศใต้

๗. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงคมนาคมพิจารณาแล้ว เห็นสมควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาผ่อนผัน ยกเว้นมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เพื่อก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ สำหรับ

โครงการเร่งรัดขยายทางสายประธานให้เป็น ๔ ช่องจราจร (ระยะที่ ๒) ทางหลวงหมายเลข ๔ สายชุมพร – ระนอง ตามที่กรมทางหลวงเสนอ ซึ่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้พิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการกระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

สำนักงานปลัดกระทรวง กองกลาง

โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๓๒๑๑ (ดวงพร)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๙๗๒๔

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ duangphon.p@mot.go.th

กรมทางหลวง

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชน

โทร. ๐ ๒๓๕๔ ๖๗๗๗